מהדורה למורה – גלגל הפתיחות – פתיחה, סוף ותפנית (רגיל)

דף התרגול מלווה את גלגל הפתיחות: מזהים פתיחה, סוף ותפנית, מתאימים משפט לסוגה, ממשיכים פתיחה וכותבים אמצע בין פתיחה לסוף. מתאים לעבודה עצמית אחרי הקרנת הגלגל בכיתה.

מסלול רגיל: הגרסה הרגילה: כל הפריטים. מומלץ 30–40 דקות, אפשר לחלק לשני שיעורים.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	"המפה נקרעה בדיוק במקום שבו היה מסומן האוצר." – איזה סוג משפט זה?	א – משפט פתיחה
2	"המפתח היה כל הזמן בכיס של המעיל שלי." – איזה סוג משפט זה?	ב – משפט סיום
3	"ופתאום התחיל לרדת שלג, באמצע הקיץ." – איזה סוג משפט זה?	ג – משפט תפנית לאמצע
4	משפט תפנית מתחיל לעתים קרובות במילים "ופתאום" או "אבל אז".	נכון
5	משפט סיום טוב תמיד חייב להסביר את כל מה שקרה בסיפור.	לא נכון – סיום יכול להשאיר שאלה פתוחה או תמונה אחרונה שנשארת בלב.
6	המשפט שפותח את הסיפור ומושך את הקורא להמשיך נקרא ____.	פתיחה
7	משהו מפתיע שקורה באמצע ומשנה את כיוון העלילה נקרא ____.	תפנית
8	התאימו כל משפט פתיחה לסוגה שלו.	1–ג, 2–ב, 3–א, 4–ד, 5–ה

#	שאלה	תשובה / כיוון
9	מיינו את המשפטים: פתיחה או סוף?	פתיחה: מישהו החליף בלילה את כל השלטים ברחוב שלנו., כשהסופה הגיעה, העורבים כבר עזבו., אחותי החורגת ואני הסכמנו רק על דבר אחד. | סוף: והחללית נחתה, בדיוק בחצר של בית הספר., הדבורים חזרו, וגם הפרחים., ומאז, לשולחן שלנו יש כיסא נוסף.
10	בחרו פתיחה אחת מחלק ב'. כתבו שתי שאלות שהקורא שואל את עצמו אחרי שקרא אותה.	שאלות סקרנות: מי? למה? מה יקרה? – למשל "למה השעון עצר?", "מי ישים לב?"
11	מה הופך משפט פתיחה למעניין? כתבו שתי סיבות.	יוצר שאלה/תעלומה, מכניס ישר לפעולה, מציג דמות או מקום מיוחד, משהו לא רגיל.
12	המשיכו את הפתיחה "בבוקר מצאה רפאלה פתק מודבק על הדלת, ועליו רק שלוש מילים: אל תפתחי אותה." – כתבו 3 משפטים שבאים מיד אחריה.	המשך שמתחבר לפתק: מה רפאלה מרגישה, מה היא עושה, רמז לסוד.
13	"פתיחה וסוף – כתבו את האמצע": הפתיחה – "המפה נקרעה בדיוק במקום שבו היה מסומן האוצר." הסוף – "על הפסגה, במקום אוצר, חיכה לנו פתק בכתב היד של סבא." כתבו את אמצע הסיפור (בעיה, ניסיונות, שיא).	אמצע הגיוני שמחבר בין המפה הקרועה לבין הפתק של סבא; בעיה, לפחות ניסיון אחד, שיא; מילות קישור של זמן (אחר כך, לפתע, לבסוף).

כרטיס יציאה – כיוון

תשובה אישית; משפט הפתיחה צריך ליצור סקרנות.

הדף מתאים לעמוד "גלגל הפתיחות – פתיחה, סוף ותפנית" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

גלגל הפתיחות – פתיחה, סוף ותפנית – דף התלמיד/ה

מסלול: רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

חלק א' – פתיחה, סוף או תפנית?

קראו כל משפט וענו על השאלה.

1. "המפה נקרעה בדיוק במקום שבו היה מסומן האוצר." – איזה סוג משפט זה?

א) משפט פתיחה ב) משפט סיום ג) משפט תפנית לאמצע ד) כותרת

2. "המפתח היה כל הזמן בכיס של המעיל שלי." – איזה סוג משפט זה?

א) משפט פתיחה ב) משפט סיום ג) משפט תפנית לאמצע ד) הוראה

3. "ופתאום התחיל לרדת שלג, באמצע הקיץ." – איזה סוג משפט זה?

א) משפט פתיחה ב) משפט סיום ג) משפט תפנית לאמצע ד) תיאור דמות

4. משפט תפנית מתחיל לעתים קרובות במילים "ופתאום" או "אבל אז". ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

5. משפט סיום טוב תמיד חייב להסביר את כל מה שקרה בסיפור. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

6. המשפט שפותח את הסיפור ומושך את הקורא להמשיך נקרא _____.

7. משהו מפתיע שקורה באמצע ומשנה את כיוון העלילה נקרא _____.

חלק ב' – סוגות ומשפטים

התאימו, מיינו והשלימו.

8. התאימו כל משפט פתיחה לסוגה שלו.

#		האות שלי		התאמה
1	השעון בכיכר עצר בדיוק בשבע ושבע דקות.	____	א	הומור
2	בעיר שלנו גשם יורד רק בהזמנה מראש.	____	ב	מדע בדיוני
3	הוויכוח הגדול בבית שלנו התחיל בגלל כפית.	____	ג	מתח ובלשי
4	הזאב האחרון בעמק החליט לרדת אל הכפר.	____	ד	טבע ובעלי חיים

#		האות שלי		התאמה
5	המכתב מסבתא הגיע באיחור של שלושים שנה.	____	ה	משפחה וחברות

9. מיינו את המשפטים: פתיחה או סוף?

מחסן מילים:

- והחללית נחתה, בדיוק בחצר של בית הספר.
- הדבורים חזרו, וגם הפרחים.
- ומאז, לשולחן שלנו יש כיסא נוסף.
- מישהו החליף בלילה את כל השלטים ברחוב שלנו.
- אחותי החורגת ואני הסכמנו רק על דבר אחד.
- כשהסופה הגיעה, העורבים כבר עזבו.

פתיחה	סוף

10. בחרו פתיחה אחת מחלק ב׳. כתבו שתי שאלות שהקורא שואל את עצמו אחרי שקרא אותה.

11. מה הופך משפט פתיחה למעניין? כתבו שתי סיבות.

חלק ג׳ – כותבים

כתבו בשורות. השתמשו במחסן המילים של האתר.

12. המשיכו את הפתיחה ״בבוקר מצאה רפאלה פתק מודבק על הדלת, ועליו רק שלוש מילים: אל תפתחי אותה.״ – כתבו 3 משפטים שבאים מיד אחריה.

13. "פתיחה וסוף – כתבו את האמצע": הפתיחה – "המפה נקרעה בדיוק במקום שבו היה מסומן האוצר." הסוף – "על הפסגה, במקום אוצר, חיכה לנו פתק בכתב היד של סבא." כתבו את אמצע הסיפור (בעיה, ניסיונות, שיא).

כרטיס יציאה

1. איזה סוג משפט הכי קל לי לכתוב: פתיחה, סוף או תפנית? למה?

2. כתבו משפט פתיחה משלכם שמתחיל בשאלה.

3. היום הבנתי ש...